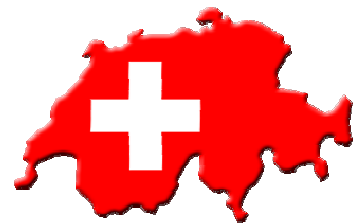


## „Długi – wspólny problem”

### Jak to robią inni?

#### Szwajcaria



W siódmym numerze biuletynu przedstawiamy Państwu, w jaki sposób wspiera się w Szwajcarii osoby obciążone zadłużeniem czynszowym. Artykuł został przygotowany przez naszego francuskiego partnera Laurenta Berthela.



Wskaźnik zadłużenia brutto gospodarstw domowych w Szwajcarii w 2010 r. wyniósł 171%. 570.000 mieszkańców Szwajcarii mają zaległości bankowe a 657.000 zaległości podatkowe (2008 r.)

W Szwajcarii, tak jak w Niemczech istnieją liczne podmioty świadczące usługi dla osób zadłużonych. Część z nich (na przykład niektóre banki) czyni to również w ramach działalności komercyjnej.

Część tych podmiotów jest zrzeszona w organizacji związkowej Schuldenberatung/Dettes Conseils. Liczy ona 36 członków (dane z 2012 r.). Dużą część tych członków stanowią lokalne oddziały Caritasu, ich odpowiedniki w Kościołach protestanckich, bądź służby społeczne miast i gmin. Schuldenberatung/Dettes Conseils ma za zadanie rozszerzenie i harmonizację metod współpracy z osobami zadłużonymi, oraz wywieranie wpływu na proces legislacyjny na szczeblu krajowym.

Zasady i przebieg poradnictwa są przedstawione w dokumencie „Platforma podstawowych zasad metody organizacji związkowej” (Plattform über die methodischen Grundsätze des Verbandes).

*Projekt „Długi – wspólny problem” współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej*

---

Podstawowymi zasadami poradnictwa są:

- gwarancja kwalifikowanego poradnictwa i wsparcia (Begleitung) dla osoby zadłużonej,
- informowanie w sposób wyczerpujący o możliwościach działania,
- decyzja o sposobie wyjścia z długów jest podjęta przede wszystkim na podstawie możliwości osoby zadłużonej,
- równe traktowanie wierzycieli,
- działalność poradnicza jest świadczona na zasadzie „not for profit” (nie dla zysku).

Podczas tzw. „fazy ustalenia” (Abklarungsphase) doradca - zwany w dokumencie „Begleitende Stelle”(„placówka towarzysząca”) - dąży wspólnie z osobą zadłużoną i jej otoczeniem („Umfeld”- czyli rodziną, osoby z którymi klient ma bliskie relacje) do wyjaśnienia sytuacji. Oprócz sytuacji finansowej, objęte analizą są również czynniki psychologiczne, zdrowotne, socjalne.

- Wierzyciele są proszeni o rezygnację z prób odzyskiwania długu.
- W razie potrzeby sąd będzie proszony przez doradcę o wydanie postanowienia dotyczące zawarcia porozumienia oddłużeniowego (Einvernehmliche gerichtliche Sanierung - règlement amiable des dettes). W tym przypadku doradca będzie występował jako tzw. Sachwalter/Commissaire („syndyk” „zarządca” „rzecznik”). W tym kontekście jego zadaniem jest pomoc dłużnikowi w opracowaniu porozumienia, i prowadzenie negocjacji z wierzycielami w celu przyjęcia proponowanego porozumienia. Sąd może mu również powierzyć nadzór nad wykonywaniem zatwierdzonego porozumienia
- Na zakończenie tej „fazy ustalenia” doradca może przedstawić wierzycielom propozycję pozasądowego oddłużenia.

Doradca podejmuje z osobą zadłużoną pilne działania niezbędne do zachowania/utrzymania obecnej jakości życia, oraz pierwsze kroki ku stabilizacji sytuacji osoby zadłużonej i jej otoczenia. Doradca wyjaśni również jakie są możliwości dochodzenia przez wierzycieli wymagalnych wierzytelności. Klient zostanie poinformowany o możliwościach zwiększenia dochodów (poprzez ubieganie się o dodatki, zasiłki). Doradca ma również sprawdzić, czy są zapewnione środki do spłacenia pozostałej części długu (w przypadku częściowego umorzenia) oraz pokrycia kosztów postępowania.

Oddłużenie na zasadzie porozumienia ma dotyczyć wszystkich długów danej osoby. Podczas fazy oddłużenia nie mogą powstać nowe długi. Cel oddłużenia uważa się za osiągnięty, jeśli osoba i jej

*Projekt „Długi – wspólny problem” współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej*

---

otoczenie są bez długu i są w stanie zarządzać budżetem domowym w taki sposób, że nie powstaną nowe długi. Proces oddłużenia musi być zakończony „bez zbędnej zwłoki”.

Doradca rekomenduje upadłość jedynie wtedy, jeśli to rozwiązanie rokuje ustabilizowanie sytuacji osoby zadłużonej i jej otoczenia, kiedy porozumienie oddłużeniowe nie jest wskazane z uwagi na brak stabilności i możliwości udźwignięcia długu przez klienta i jego otoczenie, kiedy wierzyciele nie chcą współpracować, bądź kiedy zawarcie porozumienia nie jest możliwe.

Organizacje zrzeszone w tym związku ściśle współpracują z władzami danego kantonu, mają zlecone zadania w zakresie poradnictwa dla osób zadłużonych i prewencji zadłużenia.

W niektórych kantonach uruchomione zostały programy walki z zadłużeniem. W kantonie Jura powołana została „Stała komisja ds. zadłużenia” która opracowuje polityki walki z zadłużeniem oraz zapobiegania zadłużeniu (akcje edukacyjne np. dla młodzieży, dla migrantów. zmiany legislacyjne na szczeblu kantonu) Przedstawiciel organizacji pracującej z osobami zadłużonymi jest również członkiem tej komisji

W niektórych kantonach uruchamiano ponadto Fundusze Oddłużeniowe. Np. w kantonie Fribourg fundusz udziela pożyczki (od 5000 do 30000 CHF) bez odsetek osobom zadłużonym, żeby pomóc im spłacić dług. Wniosek o udzielenie takiej pożyczki musi być zaadresowany albo do uprawnionej organizacji która udziela pomocy osobom zadłużonym, albo do służb socjalnych. Warunki otrzymania pożyczki SA następujące:

- podjęcie negocjacji z wierzycielami w okresie poprzedzającym złożenie wniosku,
- opracowanie szczegółowego budżetu oraz planu spłaty,
- zdolności finansowe i możliwości spłaty powinny być ocenione przez organizację poradniczą.

Szwajcarskiego modelu poradnictwa dla osób zadłużonych charakteryzuje się następującymi cechami:

- Prawo szwajcarskie przewiduje możliwości zawarcia porozumienia oddłużeniowego i daje doradcy możliwość interweniowania w przygotowaniu porozumienia, jako „rzecznikowi” osoby zadłużonej. Sąd może ponadto mu powierzyć nadzór nad wykonaniem zawartego porozumienia.
- Doradca bierze pod uwagę sytuację dłużnika i jego otoczenia. Rozwiązania mają poprawić sytuację nie tylko osoby zadłużonej lecz również jej otoczenia.

*Projekt „Długi – wspólny problem” współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej*

---

- Organizacje zrzeszone w sieci mają zadania zlecone przez władze niektórych kantonów, zarówno w poradnictwie, jak i w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.
- Organizacja poradnicza pełni kluczową rolę w procedurze przyznania pożyczki z kantonalnego Funduszu Oddłużeniowego.

Jeśli powyżej opisane rozwiązania są dla Państwa interesujące, lub nasuwają się jakieś pytania, prosimy - piszcie do nas. Zapraszamy również do wypełnienia ankiety umieszczonej na stronie internetowej projektu.